

การปลูก สละอินโด แซมในสวนยางพารา

จัดทำและเผยแพร่โดย
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สนับสนุนงบประมาณโดย
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กรกฎาคม 2559

การปลูก

สละอินโด

แซมในสวนยางพารา

คำนำ

สละอินโดเป็นพืชที่นิยมปลูกและรับประทานมากอีกชนิดหนึ่ง สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพร่มเงาในสวนยางพารา การปลูกสละอินโดแซมในสวนยางพาราไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยางพารา เป็นพืชเสริมรายได้ในสวนยางพารา ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด ดังนั้น จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรในการปลูกเพื่อเสริมรายได้ในสวนยางพารา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาวะราคายางพาราลดต่ำ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้จัดทำคู่มือการปลูกสละอินโดแซมในสวนยางพารา โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยการสำรวจจากสวนเกษตรกรและการค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ดังนั้น เนื้อหาในคู่มือจะอำนวยความสะดวกให้กับเกษตรกร นักศึกษา นักวิชาการเกษตร และผู้ที่สนใจต่อไป

สารบัญ

1. สละอินโด	1
1.1 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูก	2
2. การปลูกสละอินโดแซมในสวนยางพารา	3
2.1 การปลูก	3
2.2 การใส่ปุ๋ย	5
2.3 การดูแลรักษา	5
2.4 การเก็บเกี่ยวผลผลิต	9
3. การป้องกันกำจัดโรคแมลงและศัตรู	11
4. ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	12
เอกสารอ้างอิง	13

1. สละอินโด

สละอินโด เป็นพืชที่เจริญเติบโตได้ดีในสภาพร่มเงาในสวนยางพารา ลักษณะประจำพันธุ์ มีลักษณะใบยาว ใบลู่ลงมากกว่าระกำ ทางใบมีหนามแข็ง และแหลมยาว ลักษณะผลมีผล 1 - 4 กระปุก/ทะลาย มีหนามอ่อนนุ่มและมีรสชาติหวานฉ่ำเข้มข้นกว่าระกำ เนื้อแน่น เมล็ดเล็กมีกลีบ 2 - 3 กลีบ/ผล ปัจจุบันปลูกกันมากในภาคใต้ การปลูกสละอินโดในสวนยางพาราไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยางพารา ผลผลิตจากการปลูกในสวนยางอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปลูกเป็นพืชเสริมรายได้ในสวนยาง สละอินโดสามารถให้ผลผลิตเฉลี่ย 10 - 15 กิโลกรัม/ต้น/ปี ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด ราคาผลผลิตประมาณ 70 - 80 บาท/กิโลกรัม โดยทั่วไปเป็นพืชที่ปลูกง่ายและตายยาก สละอินโดจะให้ผลผลิตภายใน 3 - 4 ปี เมื่ออยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ดังนั้น จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรในการปลูกเพื่อเสริมรายได้ในสวนยางพาราโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะราคายางพาราลดต่ำ

1.1 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูก

สละอินโดเจริญเติบโตได้ดีในแหล่งที่มีฝนตกชุก ดินร่วน มีความอุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำได้ดี ต้องการความชื้นของแสงเปรียบเทียบได้กับแสงแดดช่วงเวลา 07.00 น. หรือ 18.00 น. เพื่อการสังเคราะห์แสง ทั้งนี้เนื่องจากในสภาพดังกล่าวจะทำให้คาร์บอนไดออกไซด์ผ่านเข้าออกสะดวกมากกว่าปลูกในที่กลางแจ้ง จึงเหมาะสมที่จะปลูกในสวนยางพาราทางภาคตะวันออกและภาคใต้ นอกจากนั้น การปลูกสละควรปลูกใกล้แหล่งน้ำ เพราะต้องใช้น้ำ เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของรสชาติ ในการเลือกซื้อต้นกล้าสละอินโดควรเลือกซื้อต้นจากแหล่งที่เชื่อถือได้ การซื้อจากแหล่งอื่นอาจจะไม่ตรงตามชนิดที่ต้องการ

2. การปลูกสละอินโดแซมในสวนยางพารา

2.1 การปลูก

เตรียมหลุมปลูกขนาดกว้าง × ยาว × ลึก ประมาณ 50 × 50 × 50 เซนติเมตร (ขึ้นอยู่กับสภาพของดินและขนาดของต้นกล้า) ขุดแยกออกมาเป็นดินบนและดินล่าง นำดินล่างผสมหินฟอสเฟต อัตรา 1 กิโลกรัม คลุกเคล้าให้เข้ากัน ใส่ดินบนลงไป ในหลุม (ตัดรากที่คดงอที่ก้นถุงออก) กรีดถุงพลาสติกที่ก้นและด้านข้างแล้วปลูกต้นกล้ากลบดินให้แน่นพอสมควร ต้องระวังไม่ให้ดินห่อหุ้มต้นกล้ากระทบกระเทือนจะทำให้ระบบรากเสียหายได้

ระยะปลูกและอัตราปลูกต่อพื้นที่ปลูกยางพารา 1 ไร่

- ปลูกแถวเดียว ถึงกลางระหว่างแถวยางพารา ระยะห่างกันเองกับสละ ขึ้นอยู่กับระยะปลูกยางพารา (ควรปลูกเมื่อต้นยางพารามีอายุ 3 - 4 ปี)
- ระยะปลูกยางพารา 3×7 เมตร ปลูกสละห่างกัน 2 เมตร จะปลูกได้ ประมาณ 150 ต้น/พื้นที่ปลูกยาง 1 ไร่

แผนผังการปลูก

หมายเหตุ X = ปลูกยางพารา O = ปลูกสละอินโด

2.2 การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยคอก เช่น ปุ๋ยมูลไก่ มูลโค หรือมูลค่างควา ก่อนให้ ผลผลิตในอัตรา 2 - 3 กิโลกรัม/ต้น/ครั้ง จำนวน 3 ครั้ง/ปี จนกระทั่งต้นใหญ่ให้ผลผลิตแล้วใส่ปุ๋ยคอกอัตรา 10 - 15 กิโลกรัม/ต้น/ครั้ง จำนวน 3 ครั้ง/ปี เช่นกัน สำหรับสละอินโดที่มีการให้น้ำ โดยให้ผลผลิตตลอดปี จำเป็นต้องเสริมด้วยปุ๋ยเคมีทางดิน เช่น สูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 หรือ 13-13-21 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น/ปี โดยแบ่ง 3 - 4 ครั้งต่อปี นอกจากนั้น ยังสามารถใช้ปุ๋ยชีวภาพต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

2.3 การดูแลรักษา

2.3.1 การให้น้ำ สละอินโดเป็นพืชที่ต้องการน้ำมากในทุกช่วงของการเจริญเติบโต โดยเฉพาะในช่วงการออกดอกติดผล หากขาดน้ำในช่วงดังกล่าวจะทำให้ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตลดลงด้วย การให้น้ำมีหลายวิธี เช่น ฉีดรดด้วยสายยาง น้ำพุ่ง หัวเหวี่ยง หัวเหวี่ยงเล็ก ฉีดฝอย และน้ำหยด ซึ่งจะเพิ่มต้นทุน 3,000 - 13,000 บาท/ไร่ แต่ในระยะยาวจะได้ผลตอบแทนคุ้มค่า เนื่องจากผลผลิตสละราคาสูง รสชาติดี และเก็บผลผลิตได้ตลอดปี

2.3.2 การตัดแต่งทางใบและการควบคุมจำนวนต้นสละอินโดที่ให้ผลผลิตแล้วจะมีทางใบ 15 - 20 ทางใบ ไม่ควรตัดแต่งทางใบที่รองรับทะลายผลจนกว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะไม่ตัดแต่งทางใบมากนัก นอกจากทางใบที่เหลืองแก่หมดสภาพแล้วเท่านั้น หากทางใบโน้มกิดขวางการทำงาน ก็ต้องใช้เชือกไนลอนผูกรวบไว้ ส่วนทางใบที่ตัดแล้วจะนำไปปุ่คลุมรอบโคนต้นโดยคว่ำด้านหนามลงดินเพื่อเป็นปุ๋ยหมักต่อไป

2.3.3 การตัดแต่งซ่อพวง
เมื่อต้นสละอินโดอายุครบ 2 ปี
ให้เริ่มผสมเกสรได้ เมื่อติดลูกแล้ว
มักมีปริมาณผลหนาแน่น หากไม่
ตัดแต่งพวงสละอินโด อาจทำให้
ก้านขาดได้ ต้นสละอินโดจึงมัก
สลัดลูกทิ้งตามธรรมชาติ บางครั้ง
ต้นสละอินโดจะสลัดผลทิ้งเกือบครึ่งพวงเพื่อลดความสูญเสียดังกล่าว จะต้อง
ตัดแต่งพวงสละโดยเด็ดผลที่บิดเบี้ยวทิ้งไปเพื่อให้มีปริมาณผลพอเหมาะ
กับความสมบูรณ์ของต้น

2.3.4 การช่วยผสมเกสร การเตรียมดอก
ตัวผู้สำหรับการช่วยผสมเกสร ทำได้
โดยการใช้ดอกตัวผู้ของสละที่บ้านแล้วมา
เคาะที่ดอกสละตัวเมียที่บ้านเดิมที่ หาก
เป็นการผสมเกสรจำนวนมาก จำเป็นที่
จะต้องจัดเตรียมเกสรตัวผู้เพื่อให้ผสมได้
เพียงพอในฤดูกล โดยนำดอกตัวผู้ของสละ
ที่เริ่มบานมาผึ่งแดดประมาณ 2 ชั่วโมง
แล้วนำมาร่อนในตะแกรงขนาดประมาณ
250 ช่อง/ตารางนิ้ว เกสรที่ได้หากต้องการ
ใช้ก็ให้นำเกสรดังกล่าวมาผสมแบ่งในอัตรา
1 : 20 ส่วน คลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วนำมา
ผสมกับเกสรของดอกสละตัวเมียที่บ้าน
เดิมที่ใช้พู่กันทา (เกสรตัวเมียดังแต่เริ่ม
บานถึงบานเต็มที่ใช้เวลา 2 วัน) ส่วนเกสร

ที่ยังไม่ได้ใช้สามารถใช้เก็บเพื่อใช้ในการผสมในครั้งต่อไป โดยเก็บไว้ในตู้เย็น
ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการผสมเกสร คือช่วงเวลา 13.00 - 15.00 น.

สำหรับการผลิตสละอินโดในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ควรหลีกเลี่ยง
การผสมเกสรในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน เนื่องจากจะทำให้ได้ผลผลิต
ที่เก็บเกี่ยวในช่วงเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม เนื่องจากในช่วงเดือนดังกล่าว
เป็นช่วงหน้าฝน อาจส่งผลให้ผลผลิตเกิดความเสียหายได้

2.4 การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ผลผลิตของสละขึ้นอยู่กับการปัจจัยหลายประการ เช่น การปฏิบัติดูแลรักษา สภาพแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งการช่วยผสมเกสร สละอินโดที่ปลูกเป็นพืชแซม ในสวนยางพารา เริ่มให้ผลผลิตเมื่ออายุประมาณ 3 ปี โดยผลผลิตของ สละอินโดเฉลี่ยประมาณ 10 - 15 กิโลกรัม/ต้น/ปี

2.4.1 การเก็บเกี่ยว เมื่อผลสละอินโดครบอายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 6 เดือนหลังจากผสมเกสรแล้วจะมีผลขนาดใหญ่ มีกลิ่นหอม แต่ก่อน เก็บเกี่ยวผลผลิตทุกครั้งจะชิมทดสอบ รสชาติก่อน เนื่องจากแต่ละพวงจะสุก แก่ไม่พร้อมกัน เมื่อชิมแล้วหากพบว่า มีรสฝาดแสดงว่ายังสุกได้ไม่เต็มที่ ต้องรออีกระยะจึงค่อยเก็บเกี่ยว หากชิมว่ามีรสหวานจึงค่อยใช้มีดสแตนเลส ตัดพวงสละอินโด โดยระวังไม่ให้ผลหลุดร่วง

2.4.2 การบรรจุหีบห่อและการขนส่งควร
ตัดแต่งผลที่เน่าเสียและเศษดินเศษใบไม้ต่าง ๆ ออก
จุ่มล้างน้ำโดยใช้แรงขัดให้สะอาด นำไปบรรจุ
ในเชิงหรือตะกร้าที่บุด้วยใบตองหรือกระดาษ
หนังสือพิมพ์ หากผลผลิตมีปริมาณมากหรือต้องรอ
การขนส่งเป็นระยะเวลานาน ควรเก็บไว้ในห้องที่มี
อุณหภูมิเย็นและมีความชื้นเหมาะสม จะช่วยเก็บ
รักษาผลผลิตไว้ได้นานขึ้น

3. การป้องกันกำจัดโรคแมลงและศัตรู

โรคที่เกิดขึ้นมักจะเกิดจากเชื้อรา เช่น โรคใบจุดและโรคยอดเน่า ป้องกันและกำจัดโดยใช้สารเคมีกำจัดเชื้อราได้หลายชนิด เช่น เบนโนมิล คอปเปอร์-ออกซีคลอไรด์ และคาร์เบนดาซิม เป็นต้น

แมลงที่ทำลาย เช่น ตัวมด หนอนร่น และด้วงงวง ป้องกันโดยทำให้กอมีสภาพโปร่ง และกำจัดแหล่งขยายพันธุ์โดยใช้สารเคมีต่าง ๆ เช่น ลูกเหม็น 6 - 8 ลูก หยอดที่ยอดอ่อนหรือใช้สารเคมี เช่น คาร์ฟูราน โรยตามชอกกาบใบเพื่อขับไล่และกำจัด ตัวมด ส่วนหนอนร่นซึ่งเกาะเป็นกลุ่มอาจจะตัดใบแล้วนำไปเผาทิ้งหรือใช้สารเคมีทำลาย สำหรับด้วงงวงกำจัดได้โดยใช้สารเคมี เช่น คาร์บาริลหรือเมโททิล เป็นต้น

4. ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ต้นทุนการผลิตและรายได้จากการปลูกสละอินโดในพื้นที่ปลูกยางพารา
1 ไร่ จำนวน 105 ต้น (ระยะปลูกยางพารา 3x7 เมตร)

ปีที่	ต้นทุน (บาท/ไร่)			ผลผลิต (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
	พันธุ์	ปุ๋ย	ดูแลรักษา	-	-	-
1	4,560	4,340	2,000	-	-	-
2	-	4,340	2,000	-	-	-
3	-	4,340	2,000	1,140	68,400	44,820
4	-	8,840	2,000	1,254	75,240	64,400
5	-	8,840	2,000	1,254	75,240	64,400
6	-	8,840	2,000	1,482	88,920	78,080
7	-	8,840	2,000	1,539	92,340	81,500
8	-	8,840	2,000	1,596	95,760	84,920
9	-	8,840	2,000	1,710	102,600	91,760
10	-	8,840	2,000	1,710	102,600	91,760

เอกสารอ้างอิง

คู่มือการปลูกพืชแซมและพืชร่วมในสวนยางพารา โครงการศูนย์ศึกษาการ
พัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สถานที่ติดต่อ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เลขที่ 95 หมู่ 6 ต.กะลุวอเหนือ อ.เมือง จ.นราธิวาส 96000
โทร. 073-631033 , 073-631038 โทรสาร 073-631034
E-mail : cpt_1@ladd.go.th

ที่ปรึกษา

นางสายหยุด เพ็ชรสุข
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

คณะผู้จัดทำ

นายจันทร์ คงคุณ
นายหิวัณณ์ บุญเรือง
นายสมพงศ์ พรหมฉ่ำ
นายพยัคฆ์ ลำพรหมสุข
นางสาวหทัยกานต์ นวลแก้ว

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส 96000

โทรศัพท์ 0-7363-1033 , 0-7363-1038

โทรสาร 0-7363-1034

E-mail : cpt_1@idd.go.th

website : www.pikunthong.com

